

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 16.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 180 K, félfévre 80 K, negyedévre 40 K, egy óra 13-30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában

Amen.

Szemle.

Róday Gedeon gróf belügyminiszter rendelete, mellyel ideiglenesen betiltotta a mulatozást, politikai körökben különféle kommentárokról szolgáltatott alkalmat. Pedig ennek a költőleg nem mellényelhető intézkedésnek oka és célja egészen máshonnan keresendő, mint ahogy azt némely lényezők magyarozták. A dárúdós jókaiaknak, hangos cigányzenés mulatózásnak ma, minden alig rövid pár nappal előbb a forrás toszomszédságában testvérök ártatlan vére folyt, amidőn meg az áldozatok jóformán elföldelre sínesenek, egyáltalán semmi jogosultsága sincs. Legszentebb belügyeinkbe idegen hatásmasságok daskalódnak szentségben kezekkel, országunk megmaradt esékelye részét négy oldalról körüljáró ellenesenes gyűrés szorongatja. Ezekben a régtelenül nagyfurdosságu és sordalantó órákban sokkal inkább illik hozoznánk a komoly magartartás, mint a fennhéjázóan könnyűruhás tánc, zene-bona és mulatság s a nyeglén könnyelmű hánygietéség. Az ősi turán nemzetiség az ilyen időket gyűszszal, komor gyűszszal, minden külső-égek hívatkodó pompájáról való lemondással szokta szentté, felédhetetlenné s örök időkre emlékeztetéssé tenni. S ha ma elhalkul, vagy egyidőre megszűnik a muzsikálás, ha nem csillognak fényárban az aranyos báltermek, ha a nótászó helyett áhítatos templomi zsolozsma kél ajkainkon, higyjék meg mindazok, kik a belügyminiszteri intézkedéssel ellenkező véleményen vannak, sokkal inkább leszünk megbecsültek mindazok előtt, kik gyászunk okozói valának, sokkal inkább leszünk megbecsültek a késő utókor előtt, mintha ma csupa virtuskodásból hangos nótaszóban, forgó táncban keresnénk vigasztalást bánatunkra. Akiknek pedig éppen mélyen kedvét szentje a belügyminiszteri rendlet, vigasztalódjanak, talán nem lesz örökké tartó a magyar gyűrés, talán nem fog a cigány nótafájába száradni a tüzes magyar zene. Lesz még, tán idő, még mielőtt a forró talpacskák megöregednének, hogy oda kiált-hatjuk a vén cigánynak: „Szűd teljek meg az öröm hórával, huzd, ne gondolj a világ gondjával“. De addig csend, de addig hallgatás, mert egy nemzet megtépett gyászos anyja sir.

„Csönka Magyarország — nem ország.
Egész Magyarország — mennyország!

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Nemzetgyűlés.

Budapest, nov. 5.

A nemzetgyűlés mai ülését néhány perccel 10 óra után nyitotta meg Gaál Gaszton elnök. Jelenti, hogy Beniczky Ödön levéiben mentelmi jogának megsértését jelentette be. Beniczky Ödön mentelmi ügyét átteszik a mentelmi bizottsághoz. Az interpellációs könyvben Barla Szabó József bejegyzése szerepel. Az interpellációra 2 órakerék telnek át. Gaál Endre személyes kérdésben szólal fel. A vita során tisztázódott szerepe a szállítási igazolványok körül, Rakovszky István azonban őt mégis megtámadta a legutóbbi ülések egyikén anélkül, hogy ítéletét bevárta volna. Rakovszky megidézését a nemzetgyűlésre bizza, de ő annak ellenére, hogy a lefolytatott vizsgálat során kiderült teljes ártatlansága, összeférhetlenségi bejelentési tesz saját maga ellen. Kijárák az illetékes bizottságnak. Ezután a Ház áttér a Habsburg-ház detronizációjáról szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalására. Az első szónok Rassay Károly. A nemzetgyűlésnek négy-száz éves mult felett kell döntenie; ez ritkán fordul elő egy nemzet életében. A kormány a javaslatához nem fűzött kellő indokolást. Ez csak a külső kényszerhelyzetre hivatkozott. A közjogi bizottság sem adott kellő indokolást, épen ezért szükségesnek tartja, hogy indokolja saját álláspontját: kijelenti, hogy a javaslatot önszántából fogadja el, mert a kényszerhelyzetre való hivatkozást perhorreszkálja. Ő a javaslatban lefektetett elvektől várja gazdasági életünk újjáébredését és jövő politikanak sikerét.

(Lapzártakor a gyűlés még tart.)

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET Rt.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad otcso díjtételekkel és kedvező feltételekkel **tűzbiztosításokat, jégbiztosításokat, betöréses-lopás biztosításokat, élet- és népbiztosításokat.**

Mas társ-ságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át

Igazgatóság:

Budapesten, IV., Fővám-tér 2., félem.

Főkirendeltségi székhelyek: Budapest, Győr, Debreczen.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Szekesfehértár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyregyháza, Eger, Czegled, Kecskemét és Pápa.

Az új lakásrendelet.

A több oldalról beérkezett általános érdeklődésre t. olvasóink tájékoztatására alabb közöljük a közelmúlt napokban megjelent lakásrendeletet főbb vonásokban:

A lakásügyi közigazgatás célja a háboru következtében előállott lakásszükség enyhítése. (1. §.) Itt megjegyezzük, hogy a lakásügy oka koránsem az a körülmény — mint sokan hiszik — hogy a menekülteket repatriálták, mert hisz olyan országokban is van lakásszükség, ahol ez nem történt meg. — hanem annak oka kizárólag az, hogy egyes osztályok rohamos meggazdagodásával az igények megnöttek és tanyáról, faluról igen sokan jöttek be a városokba és itt telepedtek vagy házat vettek.

A lakásrendelet fölve, hogy a lakás felett kizárólag a lakásügyi hatóságok rendelkeznek (2. 8. §.) Senki üresen álló vagy megüresedő lakásba nem költözhetik, csak a lakáshivatal engedélyével. Még a bíróság is csak a 41. §. korlátai között lakoltathat ki valakit, vagy engedélyezhet beköltözést. Még a tulajdonost sem illeti meg az a jog, hogy tulajdonára hivatkozva valamely lakásnak vagy helyiségnek a kiutalását őt illető jogként követelhesse vagy általa megszübhott minőségű vagy terjedelmű lakást követeljen (17. §. 2. 3. bek.) A katonaság csak egy hónapi időtartalomra szálláshat be valakit a beszállásolási törvény értelmében.

A hatóságot megillető ezen rendelkezési jog alól két kivétel van: 1. Ujjonnan épült házakra, ahova lakásigazolvány nélkül is be lehet költözködni (2. §.), ezek bére korlátozás alá vetve nincs; átalakított lakásokra és lakrészekre, de itt a háztulajdonosnak kérnie kell a lakásügyi hatóságot annak megállapítására, hogy a lakas szabad rendelkezés alá esik (2. §. 2. bek.) 2. ha bérleti viszonyon kívül szolgálati viszony alapján (cseléd, kertész) vagy ha csupán ideiglenes tartózkodásra fogad be valaki a lakásba valakit (10. §.) Ez a jogviszony rendes bírói uton kilakoltatási perrel szüntethető meg (41. §. ut. bek.) ezen eseteken kívül lakásigazolányt mindenkinek kell váltani, még a háztulajdonosnak is (8. §.)

A háztulajdonost a többi igénylővel szemben a következő előjogok illetik meg: 1. üres lakásba önmaga, gyermekei, szülei beköltözhetnek és nekik az igazolványt ki kell állítani. (5. §. 2. bek.) és pedig 8 nap alatt (P. r. 3. c.) föltéve, hogy a lakásüresedés előzőleg be volt jelentve, az illető helybenlakásra jogosult és a lakása az indokolt lakásszükséglet meg nem-hakadja. 2. Lakásába (és nem házába) szállásra vagy

ideiglenesen bárkit befogadhat (10. §. 1. bek.) Ezzel azonban az illető lakásjogot nem nyert. 3. A bérlet rendszerint a tulajdonos jelöltje, avagy a kijelölésnél őt meg kell hallgatni (5. §. P. r. 4. c.) 4. A tulajdonos bizonyos esetekben (44. §.) felmondással elhet. Ez a jog nem illeti meg a bérházban együtt lakó bérletársakat, bármilyen kellemetlen legyen is nekik a szomszédság.

5. A tulajdonos által saját házában birt lakás el nem rekvirálható, míg ő maga lakik benne. (P. r. 6. c.)

A bérletet (lakókat) a következő jogok illetik: 1. A 44. §. esetén kívül nekik felmondani nem lehet. 2. Csak a rendeletben megszabott összegű lakbért fizetik. Ez a bér nem lehet több, mint az 1917-iki lakbérnek legfeljebb 95 százaléka. 3. A bérlet lakásában háborgatni senkinek sem szabad, ez ellen védelmet a törvény rendszer útján kell keresni.

Az üres vagy megüresedő lakást 8 nap alatt kötelese bejelenteni: 1. a tulajdonos, vagy megbízottja (házgondnok), 2. a lakásközvetítő ügynök, 3. a bérlet, amennyiben ki kell költözködni. Ez utóbbi rendelkezés annyira szigorú, hogy a kiköltözködő bérlet új Lakásigazolványt csak akkor kaphat, ha a lakásügyi hatóságnál igazolja, hogy elhagyott, vagy elhagyandó lakását a kiköltözés előtt 15 nap alatt bejelentette (Pr. 2. c. ut. bek.)

A Lakásigazolvány elnyerésének és új lakás-kiutalásának a következők a feltételei: 1. a helybenlakási jogosultság, 2. önhibáján kívül előálló és indokolt lakás-szükség (hajléktalanság), (3. §., 44. §.)

Ez a közigazgatási eljárás egyes esetekben előfeltétele a bírósági eljárásnak is (felmondásnak), erre kifejezetten utal a 14. §. 2. bek. Hogy a tanyaiaknak, akik a városba be akarnak költözni, előzetesen szükséges-e a helybeni jogosultságot megállapítani, ez még ma is vitás. A lakásra szorulókat a rendelet 3. §. 6. kategóriában sorolja fel.

A lakást cserélők és a lakást átruházás folytán igénylők szintén csak az általános feltételek mellett (3. §., 14. §.) mehetnek be az új lakásba (3. §., 14. §.), de még ekkor is a lakásügyi hatóság közérdekből vétőt mondhat és a lakást esetleg hivatalból elrekvirálhatja (P. r. 4. c.) Feltétlen tilos azonban belépési díjak kikötése, sőt ezért még meg is büntetik azt is, aki adja, azt is, aki elfogadja (58. §.), nem tilos azonban a közvetítéssel, mint iparüzéssel foglalkozó ügynök díjazása. Ez azonban bizonyos összeget (4-5 százalékot) meg nem haladhat.

A rekvirálásoknak két módja van: hatósági igénybe vétel hivatalból és hatósági igénybevétel kérelemre. Mind a kettőt L. R. E. 4-ik fejezete szabályozza.

A kérelemre rekvirált lakásokat is a hatóság annak utalta, akinek akarta. A P. r. 7-ik c. intézkedik arról, hogy az általános feltétel fennforgása esetén (helybenlakásra jogosultság és indokolt lakás-szükség) a hivatalból igénybe vett lakásokat 3-ik bejelentés esetén elsősorban a bejelentő kapja.

El lehet rekvirálni az üres, a nyári, erőszakosan elfoglalt vagy nem a lakrész céljainak berendezett, az elhagyott, az üzérkedéssel megszerzett lakásokat; annak a lakását, akit internáltak, a községből vagy az országból kiutasítottak, aki a

bűnvádi eljárás elől megszökött, aki 2 évnél hosszabb büntetésre van ítélve és az olyan lakást, amit közérdeklősökhöz ütköző célra használtak (bordélyház, kártyabarlang) (13. §. P. r. 5. c.)

A rekvirálás alól bizonyos esetekben mentesítésnek van helye.

A lakásnak egy része (több szobából egy vagy kettő) még az új rendelet szerint sem vehető igénybe.

A rekvirálást 8 nap alatt el kell intézni, határozat előtt lehetőleg helyszíni szemlét kell tartani és igénybevételi határozat ellen panaszniak van helye, melyet a lakásügyi hatóság saját kebelében intéz el.

Előkészületek a soproni népszavazásra.

A Sopronmegyei Kör a küszöbön álló nyugatmagyarországi népszavazással kapcsolatban felhívást intéz az országban szétszórta élők mindazokhoz a földiekhez, férfiakhoz és nőkhöz egyaránt, akik Sopronban, Brennbergben, Fertőrákoson, Ágfalván, Bánfalván, Harkán, Kópházán, Balfon, Bozson vagy Nagycenken születtek, vagy pedig ezéke a helyeken illetőséggel bírnak és 1921 november 1-én 21. életévüket betöltötték, hogy személyi adataikat haladéktalanul jelenték be, még pedig a Budapesten lakók személyesen a központi városházán, 1. számú pavillon, 1. emelet 43. szoba, délelőtt 9 óráig délután 6 óráig november 4-től számított egy héten belül, a vidékiek pedig írásban Thirring Gusztávnak, a fővárosi statisztikai hivatal igazgatójának (Budapest, IV., Szervita-tér 8.). Közöljék egyúttal 21 éven felüli családtagjaik személyi adatait is, valamint azt is, vajjon a népszavazás idején számíthatnak-e rokonaiknál lakásra és ellátásra. Az adatok bejelentésére azért van szükség, hogy gondoskodás történhessen a szavazásra jogosultaknak — anyagi megterhelhetések nélkül — a népszavazás területére való szállításáról és étellemezéséről, valamint a szavazóbárca kiváltásáról. Mihelyt a szavazási feltételeket véglegesen megállapítják, azokat a sajtó után közzéteszik.

A nyugatmagyarországi népszavazás kapcsán a Közzolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének elnöksége felhívja mindazokat a közzolgálati alkalmazottakat (vasutasokat is beleértve), akik Sopronban vagy a környékén levő kilenc községben születtek vagy odaváló illetőségűek, továbbá azokat is, ha nem is közzolgálati alkalmazottak, kiknek ott rokonságuk van, ahol néhány napra elhelyezkedhetnek, hogy a küszöbön álló népszavazás idejére térjenek Sopronba és tartózkodjanak ott, hogy a népszavazásban részt vehessenek. Egy darab magyar rög megtartásáról van szó, becsületbeli kötelessége tehát mindenkinek, minden ottartózkodási lehetőséggel bíró hazafinak, hogy a szavazás idejére Sopronba térjen és mindent elkövetve, hogy a szavazás javunkra dőljön el. A közzolgálati alkalmazottak nemzeti szövetségét biztosították arról, hogy a vasutak az oda- és visszautazás tekintetében a legteljesebb könnyítést meg fogják adni.

**Hornyolt cementeserép
kapható
KUNT TESTVÉREK
épitőmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.**

A népfőiskolai mozgalom Magyarországon.

A magyar faj erejét és életképességét bizonyítja az a körülmény, hogy még mindig újabb és újabb mozgalmak, alakulások — ugyanegy cél felé törekedve, sokszor egymásról nem is tudva — sietnek a porba süjtött nemzet lelki erejének felébresztésére, gazdasági és szellemi energiájának akcióba állítására. Az a hatalmas nemzeti fellángolás, amely a kommunizmus bukása után megkapta a magyar lelkeket, még ma is lobog izzóan, erősen, de már nem olyan széles rétegekben, mint akkor.

Midőn ezt egyrészt a magyar faj javára kell elkönyvelnünk, másrészt aggodalommal kell tekintenünk, azért mivel szétforgácsoljuk a tömörítésre hivatott nemzeti energiákat és kis jelentőségű mozgalmak megindításával, irányításával és vezetésével pazaroljuk el azokat a különböző irányú gazdasági és szellemi erőket, amelyeknek egy cél felé való irányításával egy nagy átfogó társadalmi, gazdasági és kulturális fellendülés következhetne be.

A magyar lélekben van valami vezetésre való törekvés és valami speciális sajátosság, amely abban jelentkezik, hogy bár ő maga nem dolgozik, nemhogy támogatja azt, aki dolgozik, hanem akadályokat igyekszik az elé gördíteni.

Igy vagyunk ma a népművelés kérdésével is. Mindenki, aki ma érvényesülni akar, a falu népére veti magát, különböző — jogosult és jogosulatlan, illetékes és illetéktelen — egyének, leivített politikusok, örökakarnokok, zúgban-károk és ügynökök másképpen érvényesülni nem tudó politikai szélkakasok ma mind erre a szerintünk kiadós konjunktuurális területre vetik magukat, amelynek az a közvetlen gyökere, hogy a falvak népe nem tud eligazodni az őket agyontámogatni akaró egyesületek között. Annyi egyesület, szövetség, annyi lap akarja ma már boldogítani a falu népet, hogy az teljesen jékozatlan, meg van zavarodva és nem tudja hol foglaljon állást és kik az ő igazi barátai és kik akarják őt kihasználni önző, egyéni, politikai céljaikra!

Magyarországon az egész népművelési gondolat, közelebbről, a népfőiskolák gondolata, a Magyar Gazdaszövetségben fogamzott meg.

Ennek az egész népfőiskolai mozgalomnak a célja az, hogy a földmivelő népet, illetőleg annak 16—40 év közötti értelmes és önként vállalkozó egyedeit kioktassa azokra az ismeretekre, amelyek gazdálkodásának észszerűbb viteléhez, kereskedelmi tevékenységéhez, adópolitikai működéséhez, állampolgári jogainak és kötelességének gyakorlásához és egyéb olyan ismeretekhez juttatják, amelyek birtokában nemzetfenntartó hivatását az eddigienél is fokozottabb mértékben töltheti be. Eddig a földmivelő népek nem adatott meg a lehetőség arra, hogy a maga foglalkozási körében mindazokat az ismereteket megszerezze, amelyek a gazdaság vitelének roppant sokoldalúságához szükségesek.

Most, amikor a gyilkos trianoni béke ösztetiport bennünket, jövőnk fejlődésének gyökereit a mezőgazdaságból kell hogy kinőjjenek; a mezőgazdaságnak nagyobb jövője pedig csak úgy lesz Magyarországon, ha a földmivelő nép mindenirányú művelése, s ennek folytán az agrikulturna nagyobb, intenzívebb, fejlettebb, tökéletesebb lesz.

Magyarország egységét néptünk kulturális és gazdasági fölénye teremtheti meg, az a magasabbrendű kultúra, amely Csonka-Magyarország területéről kiadva, egységes nemzeti kulturává válik Nagy-Magyarország területén, amely egybeforrasztja velünk a megszállott terü-

letek magyarságát és amely magasabbrendűségénél fogva észrevétlenül, nagyobb erőfeszítés nélkül rázza le magáról a megszállók piócahadát.

Gazdasági talpraállításunk alapja a földben gyökerezdik; a földben rejlő érték termelője pedig a földműves, a gazda, ki ha minél több ismerettel, tudással, tapasztalattal forgatja a földben levő tőkét, annál nagyobb eredményeket ér el egyénileg és annál jobban emeli gazdasági pozícióinkat, nemzeti vagyonunkat.

A háború a magyar kar erejéről tett tanubizonyosságot, a béke a magyar ész, a magyar akarat és a magyar tudás a magyar teremtményéről kell hogy tanubizonyosságot tegyen!

A népfőiskola, mint a földművelő nép legfelsőbbfokú iskolája, nevelni fog olyan földműveseket olyan kisgazdákat, akik a háboruban megszerzett magyar vitézséget és élismerést a béke munkájával sokszorososan fogják a nemzet javára gyümölcsöztetni.

A földreform. Vegyes rendelkezések.

(Folytatás.)

Engedély megadása.

Az engedélyokiratot, valamint az üzleti feltételek és okmányminták egy-egy példányát az engedélyesnek leendő kézbesítését az üzleti feltételek és okmányminták egy-egy példányát pedig megőrzés végett annak a gazdasági albizottságnak kell visszaküldeni, amely az iratokat felterjesztette. Az üzleti feltételek és okmányminták visszaadott példányain jelezni kell, hogy azok az OFB.-nél be voltak mutatva.

Az engedélyes cégében felmutatni köteles, hogy foglalkozását az OFB. engedélye alapján gyakorolja.

Az eredeti engedélyokiratot az üzleti helyiségben ki kell függeszteni. A jóváhagyott üzleti feltételeket és okmányminták eredeti példányait az üzletfelek bármikor megtekinthetik.

A jóváhagyott üzleti feltételektől eltérő feltételeket kikötni és a jóváhagyott okmánymintáktól eltérő mintákat használni tilos. A tilalom ellen vétő engedélyét az OFB. megvonhatja vagy bizonyos időre felfüggesztheti.

Az ingatlanforgalom közvetítésére és ingatlan adás-vételének üzletszerű közvetítésére kapott engedély az engedélyes halála esetén hatályát veszti. Örökösre az engedély megújítását kérheti. Az engedély megújítása nélkül is lebonyolíthatók az engedély hatályának veszése előtt már megkezdett ügyletek.

Vállalatok.

Nyilvános számadásra köteles vállalat, vagy egyesület, betéti vagy közkereseti társaság az engedély iránt benyújtott kérvényhez csatolja a vállalat legutóbbi üzleti mérlegét és veszteség-nyereségszámláját, a cégjegyzék kivonatát, az igazgatóságnak, illetőleg a cég bérletjainak névsorát, az alapszabályokat, illetőleg cégszerződést is.

Fióktelep.

Az ingatlanok forgalmának közvetítésével vagy adás-vételével üzletszerű foglalkozás engedélyezéséről kiállított engedélyokirat csak a vállalat anyaintézetére érvényes. Fióktelep részére külön kell engedélyt kérni.

Üzletvezető.

Ha betéti vagy közkereseti társaság, társulat vagy egyesület nyer engedélyt arra, hogy ingatlanok forgalmának vagy ingatlanok adás-vételének közvetítésével üzletszerűen foglalkozhassék, ezt a foglalkozást csak felelős üzletvezető által folytathatja. Az üzletvezetőt az en-

gedély elnyerése iránt előterjesztett kérelemben kell megnevezni. Csak olyan személy alkalmazható, aki a jelen rendeletben felsorolt kellékeknek megfelel.

Az üzletvezető a jelen rendelet szempontjából akként felel, mintha az engedélyt ő kapta volna.

Engedélyesek számának korlátozása.

Az OFB. a vármegyei gazdasági albizottság meghallgatása után az egyes vármegyék, illetőleg Budapest székesfőváros területére vonatkozólag előre meghatározhatja azoknak a számát, akiknek ingatlanforgalom közvetítésével vagy ingatlanok adás-vételével való üzletszerű foglalkozásra engedélyt ad.

Kivétel.

Az engedélyről szóló rendelkezések nem nyernek alkalmazást az Országos Központi Hitelszövetkezetre, a kötelekbe tartozó szövetkezetekre, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségére, az általa felállított ügynökségekre, végül a Pénzüntézet Központ tagjai sorába tartozó azokra a pénzüntézetekre, amelyek az első két kúriába tartoznak.

Könyvvezetés.

Aki ingatlanok forgalmának közvetítésével vagy ingatlanok adás-vételével üzletszerűen foglalkozik, köteles azokról az ügyletekről esetleges egyéb üzleti könyveitől teljesen elkülönített, bekötött lapoként folyószámmal ellátott és átfűzött — hitelesített — könyvet magyar nyelven vezetni. Ebben az egyes ügyletek minden lényeges részét fel kell tüntetnie. A bevezetéseket a rendszertől kitöltendő helyeken kézragyógás nélkül kell teljesíteni. A bevezetés eredeti tartalmát kitörlessel vagy másként olvashatatlanná tenni, valamint kivakarni, vagy oly változtatásokat tenni tilos, melyek minőségükben fogva kétséget hagynak az iratok, vajjon azok az eredeti bevezetésekről vagy később történtek-e. A könyveket a megállapított minták szerint kell vezetni és az azokban történt utolsó bejegyzés keltétől számolva, legalább tíz éven át meg kell őrizni.

Ugyanez áll mindazokra az iratokra, melyek a könyvbe bejegyzett ügyletekre vonatkoznak.

Az ügyletekről vezetett könyvet, vagy az ügyletekről szóló egyéb adatokat az OFB. felhívására a hatóság rendelkezésére kell bocsátani. Az OFB. rendeletével igazolt megbízottak ezeket bármikor megtekinthetik és róluk másolatokat vehetnek s jegyzeteket készíthetnek.

(Vége.)

Daráláshoz

Motorbenzin	Gépolaj
Motorhengerolaj	Gőzhengerolaj
Sárga gépszir	Gyanta
Csapágyfém	Gépszij
Ponyva	Varrószij
Zsák	Klingerit
Mérlegek	Asbest Pakolások

békebeli minőségben garanciával
raktárról azonnal kaphatók

Hütter Vilmos

műszaki és gépkereskedőnél.

„Lister” angol motorok magyarországi képviselete.

PÁPA, Főtér 17. Telefon 121.

LEGÚJABB.

Óriási tüzvész pusztított Budapesten.

A tüzvész számos emberáldozatot követelt.

Budapest, nov. 5.

Ma éjjel 2 óra 32 perckor jelentették a tűzoltóságnak és a rendőrségnek, hogy a Radetzky-laktanya ég. A tüzet igen nagyok jelentették és a tűzoltók teljes készsültséggel vonultak ki. A tűzoltók első jelentése szerint a Radetzky-laktanya mellett a Pálffy-téren — beékelve a laktanya és gyár közé — épült katonai raktár, egy 60 méter hosszú és 3 emeletnyi magasságu épület, melybe pontonokat és ponton-szekereket raktároztak el, gyulladt ki. Az épület északi részében a laktanya parancsnoksága két családnak megengedte, hogy ott lakhassanak. A tűz valószínűleg tülfűtés következtében keletkezett és amikor a tűzoltók a helyszínre érkeztek, az épületnek ez a része már lángokban állott és azt jelentették, hogy a bentlakók közül, akiket alvó állapotban talált a tűz, senki sem menekült meg. A tűzoltók legelőször is ezen a helyen fogtak a munkához, hogy a bentmaradókat kimenthessék. Valóságos hősi önfeláldozással végezték munkájukat. Ennek a munkának több áldozata van. Így Rohonczy József csővezető az említett helyen a második emelet ablakpárkányán állott és azon igyekezett, hogy a vizszolgáltatással a mentő munkálatokat elősegítse, a falrész, amelyen állott, hirtelen összemolt és két emeletnyi magasságból a tüzfészekbe zuhant. Egy őrmester, akinek a neve a jelen pillanatban még nincs megállapítva, *ötször* ment a lakásokba és mindannyiszor egy-egy embert hozott ki onnan és mikor hatodszor ment be, többé nem tért vissza. A tűzoltók megállapítása szerint 8-10 ember lett a tűz áldozatává. A raktárépület megmentése szinte lehetetlenségnek látszott. A tűzoltóság munkája arra szorított, hogy a két oldalról szomszédos laktanyát, az áramfejlesztőt és a Ganz r.-t. gyárát a tüzvészől megmentsék. Ez a munka sikerült is, sőt reggel 7 órakor a tűz már — mondhatni — eloltottnak tekinthető és a tűzoltók laktanyákba vonultak, csak egy nagyobb őrséget hagytak a tűz helyén, mely őrség azon munkálkodott a kivezényelt katonasággal és rendőrséggel együtt, hogy a halottakat az összemolt körések és zsarátok alól kihozza.

A második jelentés szerint 8 óra 35 perckor a tűzoltók megtalálták Rohonczy József csővezető teljesen összeégett holttestét. Valamivel később egy férfi holttestre bukkantak, akinek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. Az első hírek szerint a tüzet villamos rövidzárlat okozta, egy szemtanu állítása szerint azonban a villany még akkor is égett, amikor az épület lángokba állott már, ami teljesen kizárja az előbbi feltevést. Tegnap katonai rabok az épület raktárából szemet szállítottak és raktároztak el és miután a szénraktárból látták az első füstöt és lángokat az ég felé törni, igen valószínű a feltevés, hogy az itt dolgozó emberek egyike vagy másika égő gyufát hajított a szén közé.

Hirdessen a „Dunántúli Hazánk”-ban.

HIREK.

— **Csonkamagyarország lakosságának szaporodása.** A „Statistikai Havi Közlemények” 1921. évi április—júniusi havi füzeté szerint az ezidőben magyar közigazgatás alatt álló területen ez év második negyedében 20.370 házasságot kötöttek. Legtöbb volt a házasságkötés májusban, legkevesebb júniusban. A vegyes házasságok száma 3716 volt, az összes házasságok 18²/₁₀-a; a keresztény-zsidó házasságok száma 226. Az elvászultok száma a második negyedévben 53.493. Az előző évnegyedhez képest csökkent az arányszám, a múlt év megfelelő negyedéhez képest—azonban emelkedés mutatkozik; a békeidőbeli arányokhoz képest azonban a születések száma még mindig igen kicsiny. Legkedvezőbb a születési arány — mint rendszeren — a Tisza balparti vármegyékben, legkedvezőtlenebb a Duna—Tisza közén, ahol Budapestnek és Hódmezővásárhelynek igen alacsony születési aránya nyomja le a születések számát. Nagyon kedvezőtlen volt még a születési arány ebben az évnegyedben Hont vármegyében, továbbá Székesfehérvárott. Az elhaltak száma 37.555, vagyis 119-cel kevesebb, mint az első évnegyedben, de 4253-mal több, mint a múlt év megfelelő időszakában. Az egy éven alul elhaltak száma 10.020, a születésekhez viszonyítva 18⁷/₁₀. A természetes szaporodás a halálozás kedvezőtlenebb alakulásánál fogva rosszabb eredményt mutat, mint akár az előző évnegyedben (8/7), akár a múlt év megfelelő negyedében (9/7). Számszerint 15.938, ezer lélekre 8,1 fővel szaporodott csonka országunk népessége, legnagyobb mértékben a Tisza bal- és jobbpartján (10/9, illetve 10/6¹/₁₀). Szabolcsmegyében az arányszám 16/7-re, a csak 2 községre olvadt Ung vármegyében 19/7-re emelkedik. A „Statistikai Havi Közlemények” a háború óta első ízben közlik a ki- és visszavándorlás előzetes eredményeit. Ez adatok szerint az 1921. év első negyedében 406. második negyedében 403 egyén vándorolt ki a magyar közigazgatás alatt álló területről; ezzel szemben a visszavándorlás a szobanforgó két évnegyedben 495, illetve 633 főnyi volt, vagyis az év első felében 319 főnyi visszavándorlási többlet mutatkozott. A visszavándorlás kizárólag Amerikából történt, a kivándorlók is túlnyomó többségben Amerika felé vették útjukat.

— **Elhalasztott ünnepély.** A ref. leányegyesület e hó 6-ára hirdetett Tisza-emlékünnepét a belügyminiszter kiadott rendelete értelmében e hó 13-ára halasztotta el.

— **Kishaszonbérletek alakítása.** A Stakovánszky-féle báróczegei birtokból kisbérleteket szándékoznak alakítani. Azok a földmiveléssel foglalkozó hadirokkantak, hadiözvegyek és felnőtt hadiárva, továbbá földmunkások, akiknek 3 katasztrális holdnál kevesebb birtok van a kezükön s azok a kisgazdák, akik birtokukat 15 kat. holdig akarják nagyobbítani, vagy azok a földnélküli közszolgálati alkalmazottak, kisiparosok, ipari munkások, akik földbérletre igényt tartanak, — e hó 8-ig jelentkezzenek a városházán a főjegyzői irodában.

— **Jönnek hazafelé orosz hadifoglyaink.** Az első tüzszállítmányt Stettinben a magyar vöröskereszt képviselője csütörtökön fogadta, Berlinben a magyar követség rendezte fogadtatásukat. Panonban pénteken üdvözölte őket a magyar honvédelmi miniszterium fogadó bizottsága. Bécsből, a már ott készenálló magyar vonattal indulnak és előreláthatólag szombaton érnek a határra. Csornáról egyenesen Pápára indul a vonat, ahonnan a csóti leszerelő táborba kerülnek a hazatért magyar tüzökök és a táborban is megtörtént már minden előkészület, hogy a hazatértek a legrövidebb időn belül elmenthessék minden dolgait, amelyek katonai leszerelésükkel kapcsolatosak. A csóti táborból az egészségügyi megfigyelés és a leszerelés megtörténte után azok, akik nem Budapestet át utaznak, azonnal otthonukba indulnak, a többiek egyszerűen érkeznek Budapestre s itt ünnepélyesen fogják fogadni őket.

— **Közalkalmazottak figgelmébe!** Az október havi kedvezményes zsir, cukor és só megérkezett, annak kiosztása a mai napon kezdetét vette és tart a kiosztás folyó hó 20-ig. Az elmaradt kedvezményes ruha, mely szintén megérkezett, folyó hó 7-én, azaz hétfőn délután 2 órakor lesz elosztva. Felhívtnak a tagok, hogy az ételmiszereket folyó hó 20-ig annál is inkább vigyék el, mert ez után az elosztónak nem lesz módjában azt kiszolgáltatni. A ruha-elosztás folytatásáig mindennap délután 2 órakor kezdődik és tart este 5 óráig. Felhívtnak mindazok a tagok, kiknek a ruhajegyük kezében van, hogy ruhájukat mielőtt előbb vigyék át, hogy az elszámolás megérhető legyen. Pápa, 1921. évi november hó 4-én. Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének pápai elosztóhelye.

— **Kísérletek a burgonya vetésével.** A burgonya vetési módjainak befolyásai a hozamra érdekes kísérlettel tanulmányozták Franciaországban. A kísérlet célja az volt, megállapítani, vajjon 1. teljes gumó, 2. egyszemmel ellátott 8—10 grammos gumódarabok, vagy végül: 3. csupán csak gumódarabok, amelyek egy szemét vettek körül, elvetése ad-e jobb eredményt? Öt kísérleti sorozat közül négyenél az apró és közepes gumódarabok adtak nagyobb hozamot, mint az egész gumó elvetése. Egy előző kísérlet alkalmával közepes darabok elvetése után a hozam 40%-kal volt nagyobb, mint egész gumók elvetése után s az aratott gumók is nagyobbak voltak. Egy másik kísérletnél az apró gumódarabok 80%-kal adtak nagyobb hozamot. Nyilvánvalóan termékeny talajba való vetésről lehet itt szó s még megoldásra vár az a kérdés, vajjon miképpen viselkednek a gumódarabok különböző éghajlat alatt s a burgonya különböző válfajainál.

— **A gazdaközönség és a mezőgazdasági beruházások.** A folyton emelkedő drágaság miatt a gazdaközönség lefűggesztette a mezőgazdasági beruházások eszközölését. A vas- és kötéláru már-már megfizethetetlen; úgyszintén a faanyag is, amely az építkezéseket akadályozza. Az állatállomány ki-cserélése és följavítása jórésben megtörtént; bár a nyáron a legelőhiány miatt igen leromlottak, különösen a szarvasmarhák. A gazdasági eszközök beszerzése, kicserélése és kijavítása ma már lelkizhírdetetlen nehézségekbe ütközik. A gazdaközönség várja az olcsósodást s nem szívesen eszközöl beruházásokat.

— **A kiviteli panamák ügye.** A királyi ügyészség, mint ismeretes, a kiviteli panamák ügyében terjedelmes vizsgálati indítványt terjesztett a vizsgálóbíró elé. Pless György dr. vizsgálóbíró befűjete a nyomozati iratok tanulmányozását, de az ügyészség indítványa fölött még nem döntött, mert szükségét látta annak, hogy a vádlott nemzetgyűlési képviselőket több lényeges körülményre személyesen kihallgassa. Evégből Zakány Gyula dr. képviselő már meg is idézte és a vádra vonatkozólag részletesen kihallgatta.

— **Ipari munkások figgelmébe.** Az 1921. évi 4675. M. E. kormányrendelet 1. §-a szerint az ipari munkások vidéken is hűtéségi ellátásban részesíttetnek. Ahol tehát az ipari munkások kihagyattak a hűtéségi ellátásból, ott kérelmeznek utólag tévelytelüket.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Lapfőmunkás: Szilágyi Sándor.

Pápa, 1921. Főszerkesztő könyvnyomdája.

**Veszprémi-ut 11. sz.
háza eladó.**
Gazdálkodónak legalkalmasabb

Eladó ház!

A Laki utca 37-ik számú

háza

mely áll 3 szoba, konyha, mosókonyha, előszoba és kertből,

szabadkézből eladó.

Vétel esetén az egész ház azonnal beköltözhető.

Bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető.

TOCSIK ÉS MIKA

rőfős-üzlete PÁPA Fő-tér 21. szám.

Gyolcs, vászon, sifon, kanavász, festett karton, női pamut- és gyapjuszövetek, barchet-árak, finom grenadinok, fejkendőek stb., mindenféle rőfős-árak és különösen dús választék mindennemű férfi-szövetekben.

Szolid keresztény kiszolgálás.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközöl, Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok,

Csengők.

Fűző- és fűtőkészülékek.

Házitelefon.